

մոյ հանապազ հնչելոյ : Դիբը տեղւոյն զառ ի վայր , կառուցեալ է սա ի գլուխ անդնդախոր ձորոյ , զորով անցանէ ջուր քաղցրահամ , ունելով յինքեան զձկունս մանունս : Զթօսարան է սա քաղաքին ճամախույ և հեռի ի նմանէ կէս մղոնաւ , անընդհատ յաճախեն աստանօր բազմութիւն արանց և կանանց , և առնեն զխրախութիւն յեղանակս ամուսն , որպէս պատմեն ծերունիք թէ թիւ տանց սորին ի հնումն հասանէր ցեօթն հարիւր , իսկ այժմ երեսուն¹⁾ :

» Աստ է հռչակաւոր մենաստան կառուցեալ յանուն սրբոց Հրեշտակապետաց Գաբրիէլի և Միքայէլի ի ձեռն Անտօն և Վլաս վարդապետաց , յօժարակամ նուիրանօք բարեպաշտօն հայոց , թուին ՌձԼէ (1688) . ի հայրապետութեան Տեառն Եղիազարու և ի Կաթողիկոսութեան Գանձասարայ Տեառն Սիմէօնի և յաջորդի նորին Երեմիայի Հասան Ջալալեանց : Փոքր է շինուածն և անշուք : Ունի զսրածայր կաթողիկէ համակ ի սրբատաշ քարանց : Կցեալ կայ ըստ այսմ և այլ հոյակապ եկեղեցի յանուն սրբոյն Նշանի ի վերայ վեցից սեանց²⁾ , որոց երկարութիւնն է երեսուն և երկու քայլ և լայնութիւնն տասն և եօթն , յորդորանօք Անտօն քահանային՝ օգնութեամբ Զուղայեցի Գէորգի որդւոյ պարոն Պետրոսի և Ճամախեցի Յակոբի որդւոյ Թամարին ի թուին հայոց ՌձԿԸ. (1719) :

» Զուրջ զմենաստանաւս են սենեակք միաբանից , կառուցեալ աւերակ ի միջնավայր տեղւոյ :

» Առնթեր սենեկաց է աւագան ջրոյ և ի կետրոնի նորին շաղրուան գեղեցիկ :

» Ունի քարաշէն հոյակապ աղբիւր , բայց այժմ աւեր , ընդ նմին և կիսակործան պարիսպ » :

1865 թուին Ճամախույ թեմի առաջնորդ Գանիէլ Արքեպիսկոպոսն իւր այցելութեան ստորագրութեամբն (Արարատ ամսագիր Ս. Էջմիածնի 1871 մարտ , յերես 352) . այսպէս նկարագրէ :

¹⁾ Այժմ 1894 ին 80 տուն , տես վերեւի ցուցակն :

²⁾ Սուրբ Նշան ուխտատեղին կցած չէ վանքին , այլ բաւական հեռի 100 քայլաչափ , որոյ նկարագրութիւնն , տես գրքիս մէջ իւր տեղումը :